

รายวิชา ศิลปะ (นาฏศิลป์)

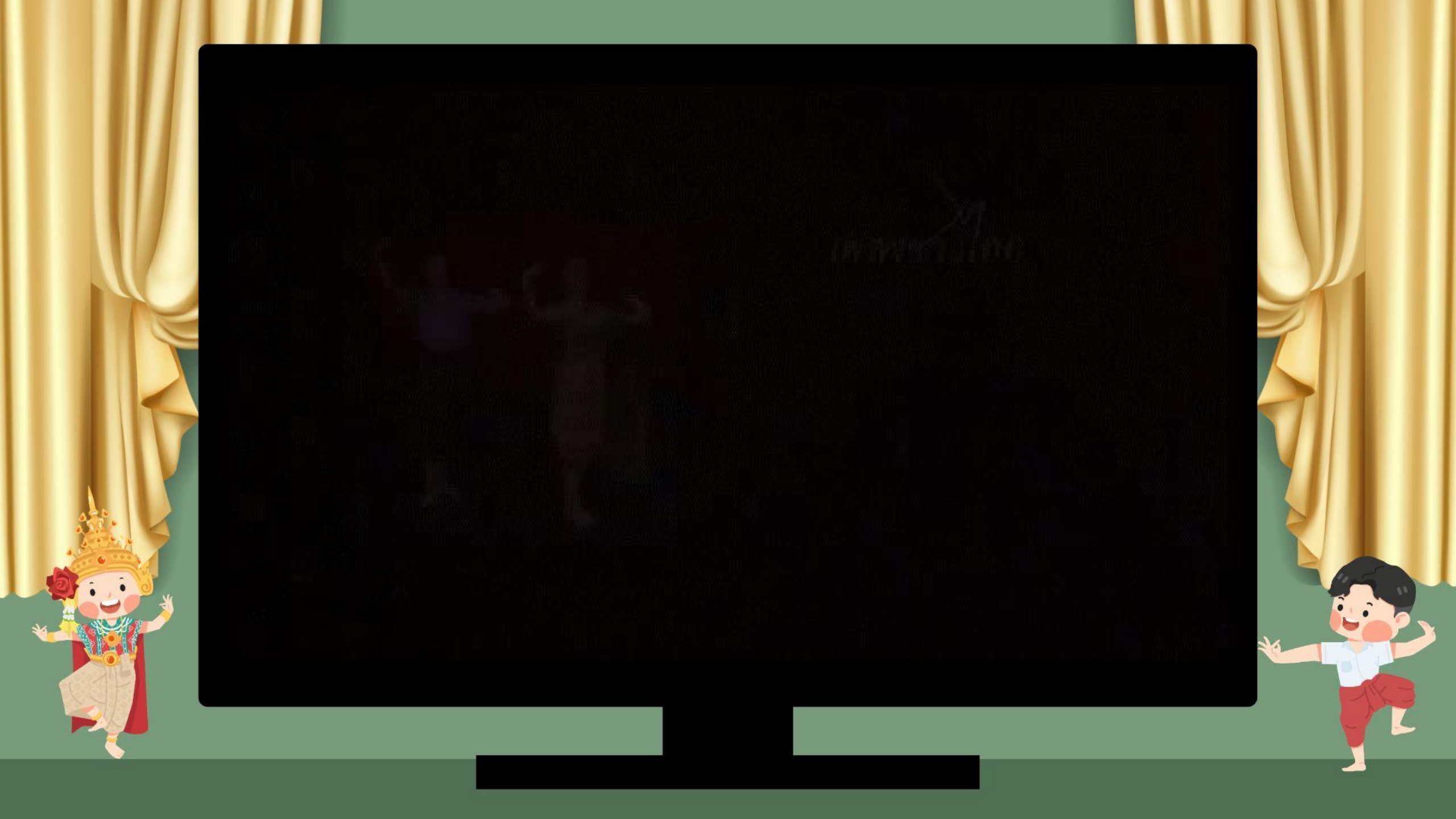
รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่องรูปแบบท่วงท่าลีลานาฏศิลป์

เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย (จำวงมาตรฐาน ๒)
และหลักการชมและการวิจารณ์นาฏศิลป์

ครูผู้สอน ครูโชติกา สมพงษ์

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จากช่อง chanvit selaphum

เรื่อง เพลงชาวไทย ทำซึกแบ่งผ้าหน้า

วันที่สืบค้น ๑๕ ก.ค. ๒๕๖๘

แหล่งที่มา https://www.youtube.com/watch?v=AebilHCCX_A

คำถามชวนคิด

นักเรียนทราบหรือไม่ว่า
รำวงมาตรฐานเพลงชาวไทย
ใช้ทำรำอะไร

เรื่อง

รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย

(ร่างมาตรฐาน ๒)

และหลักการชมและการวิจารณ์นาฏศิลป์

จุดประสงค์การเรียนรู้

- วิเคราะห์ ประวัติความเป็นมาของรำวงมาตรฐาน องค์ประกอบการแสดงรำวงมาตรฐาน
- มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักการชมและการวิจารณ์นาฏศิลป์
- ร้องเพลงชาวไทยได้ถูกต้องตามคำร้องและทำนอง
- เขียนอธิบายและปฏิบัติตนตามมารยาทในการชมการแสดงในฐานะผู้ชมที่ดีได้ สามารถวิจารณ์การแสดงอย่างสร้างสรรค์ตามหลักการวิจารณ์และนำพื้นฐานความรู้เรื่องการวิจารณ์ไปใช้ได้ถูกต้องในชีวิตประจำวันหรือในอนาคต

ประวัติความเป็นมา

คำร้อง : **จมีนมานิตยัณเรศ (นายเฉลิม เศวตนันท์)**

หัวหน้ากองการสังคีต กรมศิลปากร

(ประพันธ์ในนามกรมศิลปากร)

ทำนอง : **อาจารย์มนตรี ตราโมท**

เนื้อเพลงชาวไทย

ชาวไทยเจ้าเอ๋ย
การที่เราได้เล่นสนุก
เพราะชาติเราได้เสรี
เราจึงควรช่วยชูชาติ
เพื่อความสุขเพิ่มพูน

ขออย่าละเลยในการทำหน้าที่
เปลื้องทุกข์สบายอย่างนี้
มีเอกราชสมบูรณ์
ให้แก่งกาจเจ็ดจ่ารัฐ
ของชาวไทยเราเอ๋ย

ความหมายเพลงชาวไทย

เป็นเพลงที่ต้องการปลุกฝังจิตสำนึก ให้คนไทยตระหนักถึงคุณค่าของอิสรภาพและเอกราชที่บรรพบุรุษได้รักษาไว้ให้พร้อมทั้งกระตุ้นให้ทุกคนตื่นตัวและมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ของตนเอง เพื่อพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าเพื่อประโยชน์สุขของคนไทยทุกคนในระยะยาวนั่นเอง

กิจกรรม

เรื่อง ปฏิบัติทำรำเพลงรำวงมาตรฐานเพลงชาวไทย

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน

๒. ให้นักเรียนฝึกร้องเพลงนำเสนอการร้องเพลงชาวไทย

ฝึกร้องเพลง

เพลง ชาวไทย

เนื้อเพลงชาวไทย

ชาวไทยเจ้าเอ๋ย
การที่เราได้เล่นสนุก
เพราะชาติเราได้เสรี
เราจึงควรช่วยชูชาติ
เพื่อความสุขเพิ่มพูน

ขออย่าละเลยในการทำหน้าที่
เปลื้องทุกข์สบายอย่างนี้
มีเอกราชสมบูรณ์
ให้แก่งกาจเจ็ดจ่ารัฐ
ของชาวไทยเราเอ๋ย

กิจกรรม

นำเสนอ ร้องเพลงชาวไทย

The image depicts a theater stage. At the top, two red curtains are pulled back, revealing a dark red background. In the center, the Thai word "เรื่อง" (Story) is written in a stylized, yellow font with a dark outline. Below it, the Thai phrase "หลักการชมการแสดง" (Principles of watching a performance) is written in a white font with a dark outline. The bottom of the image shows several rows of red theater seats, viewed from behind, receding into the distance.

เรื่อง

หลักการชมการแสดง

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จากช่อง pandaka s.

เรื่อง พระสุธนเลือกคู่ ไกรลาสสำเร็จ งานสืบสานตำนานนาฏศิลป์สัมพันธ์
วันที่สืบค้น ๑๖ ก.ค. ๒๕๖๘

แหล่งที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=pVRkliZLCnU>

หลักการชมการแสดง

การชมการแสดงต่าง ๆ ในสถานที่สาธารณะ นับเป็นหน้าที่
อย่างหนึ่ง ที่ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบต่อสาธารณชนต้องให้
เกียรติแก่ผู้แสดง และผู้ชม โดยหลักการชมการแสดงและการ
ปฏิบัติตนตามมารยาทในการชมการแสดงในฐานะผู้ชมที่ดีมี
ดังนี้

๑. ควรศึกษาสูจิบัตรก่อนเข้าชมการแสดง

เพื่อทำความเข้าใจลักษณะและประเภทของการแสดง
เนื้อเรื่องย่อพอสังเขป บทบาทของนักแสดง
ทำให้การชมการแสดงเข้าใจง่ายขึ้นและ
ได้รับอรรถรสมากขึ้น

๒. ควรแต่งกายอย่างเหมาะสมกับสถานที่และกาลเทศะ

แต่งกายสุภาพ มิดชิด สวมรองเท้า
หุ้มส้น เพื่อให้เกียรติผู้อื่นและสถานที่

บุคลิกภาพดี เริ่มต้นที่การแต่งกายดี

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร สนับสนุนให้นิสิตแต่งกายเรียบร้อยถูกต้องตามกาลเทศะ

มารยาทการแต่งกายที่พึงประสงค์ เป็นการแต่งกายที่ต้องคำนึงถึงความสะดวกสบายเรียบร้อย สะอาด
ตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า เมื่อมีผู้พบเห็นจะรู้สึกทักท้วงว่าผู้ที่แต่งกายดีถูกต้องตามกาลเทศะ
คือ คนที่ควรได้รับการชมเชย จากสังคมและเพื่อนผู้รอบรู้ด้วย

NARESUAN UNIVERSITY LIBRARY

๓. ไปถึงสถานที่แสดงก่อนเวลา ประมาณ ๑๕-๓๐ นาที

เพื่อเตรียมตัวก่อนชมการแสดง เช่น รับผิดชอบต่อ
ตรวจสอบเลขที่นั่ง เข้าห้องน้ำหรือทำธุระส่วนตัว
ให้เรียบร้อย

๔. ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น

ไม่พูดคุยรบกวนผู้อื่นขณะชมการแสดง ไม่ส่งเสียงโห่ร้องหากมีฉากที่ประทับใจควรปรบมือ หรือมีฉากที่ไม่ประทับใจควรเก็บความรู้สึกไว้ รวมถึงปิดเสียงเครื่องมือสื่อสารขณะชมการแสดง หากมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือสื่อสารควรเดินออกไปคุยนอกสถานที่การแสดงอย่างสุภาพ

๕. ควรมีอารมณ์ร่วมไปกับการแสดง

หากการแสดงดำเนินเรื่องให้อารมณ์ความรู้สึกอย่างไร ผู้ชมที่ดีควรมีส่วนร่วมไปกับผู้แสดงด้วย ทำให้ได้ประสบการณ์ในการรับชมและยังเป็นกำลังใจให้กับนักแสดงด้วย

๖. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานที่ชมแสดงอย่างเคร่งครัด

สถานที่ชมการแสดงบางแห่งจะมีกฎระเบียบ ผู้ชมควรศึกษา เพื่อเตรียมพร้อมและปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด เช่น

- ห้ามนำอาหารและเครื่องดื่มเข้าสถานที่แสดง
- ห้ามนำสัตว์เลี้ยงเข้าสถานที่แสดง
- ห้ามบันทึกภาพและวิดีโอขณะชมการแสดง

ตัวอย่างสัญลักษณ์

ห้ามส่งเสียงดัง
KEEP SILENCE

ห้ามถ่ายรูป
NO PHOTOGRAPH

ห้ามนำประทานอาหาร
NO FOOD ALLOWED

๗. มารยาทขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ที่ควรรักษา

- ไม่เล่าเนื้อเรื่องที่ตนเองทราบให้ผู้อื่นฟัง
- ดูแลรักษาความสะอาดของตนเอง เสื้อผ้า รองเท้า
ไม่ให้มีกลิ่นไม่พึงประสงค์
- ไม่ถีบเบาะที่นั่งของผู้อื่น ไม่ยกเท้าพาดกับที่นั่งผู้อื่น

หลักการวิจารณ์การแสดง

หลักการวิจารณ์การแสดง

การแสดงนาฏศิลป์จะประกอบไปด้วย องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ท่ารำ ดนตรี และเครื่องแต่งกาย เพื่อให้เกิดความรื่นรมย์ เพลิดเพลิน สนุกสนานไปกับการแสดง และยังสามารถสรุปเรื่องราวและความหมายของการแสดงที่สื่อสารออกมาได้อย่างแท้จริง ผู้ชมควรศึกษาหลักการพิจารณาหรือหลักการวิจารณ์การแสดง

หลักการวิจารณ์การแสดง

๑. ทำรำ

ผู้ชมควรศึกษาความหมายของทำรำ หรือที่เรียกว่า ภาษาท่า และศึกษาลีลาทำรำพื้นฐานก่อน เพื่อพิจารณาว่า ทำรำมีความงดงาม อ่อนช้อยและสอดคล้องไปกับความหมายเพลง ได้เพียงใด

๒. ดนตรีประกอบหรือเนื้อเพลง

ผู้ชมควรพิจารณาประเภทของดนตรี ความหมายของเนื้อเพลง ตลอดจนวิเคราะห์อารมณ์เพลง บรรยากาศเพลงได้ เพราะหากดนตรีมีความสนุกสนาน แต่ทำร้ายที่สื่อออกมานั้นเชิงซ้ำหรือไม่สอดคล้องกับจังหวะเพลง ก็นับว่าเป็นการแสดงที่ไม่มีความเหมาะสม

๓. เครื่องแต่งกาย

การแสดงแบ่งออกได้หลายประเภท ผู้ชมต้องพิจารณาเครื่องแต่งกายกับประเภทการแสดงว่ามีความเหมาะสมกันหรือไม่ ทั้งเสื้อผ้า เครื่องประดับ และอุปกรณ์ประกอบ

การแสดง

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์
จากช่อง korattheatre
เรื่อง ระบำกรับ

วันที่สืบค้น ๑๖ ก.ค. ๒๕๖๘

แหล่งที่มา <https://youtu.be/j7lR4U9zLjY?si=udFLe1Vv6zh6Tjh2>

ใบงานที่ ๘ เรื่อง หลักการชมและการวิจารณ์นาฏศิลป์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง รูปแบบท่วงท่าลีลา นาฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง หลักการชมและการวิจารณ์นาฏศิลป์
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นวิจารณ์การแสดงที่ครูยกตัวอย่างให้ชม ในหัวข้อต่อไปนี้

ชื่อการแสดง.....

เป็นการแสดงประเภทใด

ผู้แสดง

การแต่งกาย

ดนตรีและลีลาท่ารำ

มารยาทในการชม(อย่างน้อย3ข้อ)

ใบงานที่ ๘

เรื่อง หลักการชมและการวิจารณ์นาฏศิลป์

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

สรุปบทเรียน

หลักการชม

๑. ควรศึกษาสูจิบัตรก่อนเข้าชมการแสดง

๒. ควรแต่งกายอย่างเหมาะสมกับสถานที่และกาลเทศะ

๓. ไปถึงสถานที่แสดงก่อนเวลา ประมาณ ๑๕-๓๐ นาที

๔. ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น

๕. ควรมีอารมณ์ร่วมไปกับการแสดง

๖. ปฏิบัติตามกฏระเบียบของสถานที่ชมแสดงอย่างเคร่งครัด

สรุปบทเรียน

หลักการ
วิจารณ์การ
แสดง

ท่ารำ

ดนตรีประกอบหรือเนื้อเพลง

เครื่องแต่งกาย

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ (๑)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง นาฏยศัพท์
๒. ใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ภาษาทำนาฏศิลป์
๓. ใบงานที่ ๘ เรื่อง นาฏยศัพท์

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่

www.dltv.ac.th)

